

Inspectie van het Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Scholengroep Zaandam, locatie Zaanlands Lyceum

Juryrapport

Excellente scholen

2016-2018

Zaandam

Voortgezet Onderwijs

Vwo

Inhoudsopgave

1. Leeswijzer rapport

2. Beoordeling algemene onderwijskwaliteit

3. Beoordeling excellentieprofiel jury

4. Bijlage

4.1 Procedure traject Excellente Scholen

4.2 Zelfevaluatie Onderwijskwaliteit

1. Leeswijzer rapport

In het eerste deel van dit rapport beschrijft de inspectie haar bevindingen met betrekking tot de onderwijskwaliteit van de school. De focus in het juryrapport ligt op de beoordeling van het excellentieprofiel op een aantal onderdelen.

In het tweede deel van het rapport wordt het excellentieprofiel in onderdelen weergegeven zoals de school dit heeft beschreven in het aanmeldformulier – de tekst is integraal overgenomen. Vervolgens geeft de jury haar bevindingen op het betreffende onderdeel van het excellentieprofiel. Het juryrapport eindigt met de conclusie van de jury, waarin is opgenomen of de school het predicaat Excellente School toekomt.

De jury beoordeelt het excellentieprofiel op de volgende onderdelen:

- excellentieprofiel van de school
- aanpak
- resultaten van het excellentieprofiel
- evaluatie en borging
- ontwikkeling
- externe gerichtheid
- duurzaamheid

In de bijlage treft u de zelfevaluatie van de school met betrekking tot de onderwijskwaliteit. Deze zelfevaluatie heeft de school aangeleverd in het aanmeldformulier – dit zijn de woorden van de school. De inspectie heeft deze zelfevaluatie tezamen met andere bronnen gebruikt in haar onderzoek naar de onderwijskwaliteit.

In de bijlage wordt ook de procedure rondom het traject Excellente Scholen toegelicht.

2. Beoordeling onderwijskwaliteit inspectie

Scholengroep Zaandam, locatie Zaanlands Lyceum heeft zich kandidaat gesteld voor het traject Excellente Scholen 2016. Voorwaarde voor het predicaat Excellente School is dat een school kwalitatief goed onderwijs biedt. Voorafgaand aan de beoordeling door de jury wordt daarom de onderwijskwaliteit onderzocht door de inspectie. De inspectie onderzoekt de onderwijskwaliteit op basis van gegevens die bij de inspectie bekend zijn én op basis van de door de school aangeleverde informatie.

De inspectie heeft een onderzoek uitgevoerd naar de onderwijskwaliteit bij de deelnemende scholen. Wanneer de inspectie onvoldoende of geen recente informatie had om een uitspraak te kunnen doen over de kwaliteit van het onderwijs van een school, werd een verificatieonderzoek uitgevoerd. De verificatieonderzoeken verschillen wat betreft inhoud en omvang. Het kan gaan om een gesprek met de directie, maar ook om een uitvoerig onderzoek.

Gedurende het onderzoek en/of het verificatiebezoek zijn er door de inspectie geen contra-indicaties gevonden voor deelname van de betreffende school aan het traject Excellente Scholen 2016.

3. Beoordeling excellentieprofiel jury

Achtergrondgegevens van de school

Naam school	Scholengroep Zaandam, locatie Zaanlands Lyceum
Brin nummer	20CN-0
Naam contactpersoon	Dhr. M. van Dijk
Telefoonnummer	075 6170055
Emailadres	m.vandijk@zaanlands.nl
Bestuur	Stg. Openb. Voortgezet Onderw. Zaanstad

Motivatie van de school om zich kandidaat te stellen

De onderbouwing die de school bij de aanmelding als kandidaat Excellente School 2016 gaf, luidt als volgt.

“Het Zaanlands Lyceum geeft veel kansen aan talentvolle leerlingen en wil alle leerlingen uitdagen het beste uit zichzelf te halen. Door het aanbieden van een zeer uitgebreid lesaanbod geeft de school een eigen invulling aan de ambitieuze koers die OVO Zaanstad, de overkoepelende onderwijsstichting, samen met haar scholen heeft geformuleerd. De inspectie toonde haar waardering voor het rijke palet dat de school biedt door tijdens het laatste bezoek in 2015 de hoogste score toe te kennen voor indicator 6.1, ‘De school is gericht op het stimuleren van talent’. Dit gebeurde op eigen initiatief van de inspectie, dus zonder dat het onderdeel was van het reguliere PKO.

Het Zaanlands Lyceum is aspirant-lid van de Vereniging Begaafdheidsprofiel scholen.

Door toekenning van het predicaat Excellente School wil de school:

- medewerkers motiveren kwaliteit te blijven leveren, wanneer zij zien dat de koers van de school en hun inspanningen om die uit te voeren, worden gezien en gewaardeerd;
- de hierboven genoemde kwalificatie door de inspectie meer naar buiten brengen;
- aandacht vestigen op zaken waarin de school goed is, met de bedoeling juist die leerlingen te trekken die daarvan kunnen profiteren;
- aandacht vestigen op zaken waarin de school goed is, met de bedoeling docenten aan te trekken die gemotiveerd zijn daaraan mee te werken.”

Excellentieprofiel van de school

De school heeft een helder en relevant excellentieprofiel

Toelichting excellentieprofiel

“Het Zaanlands Lyceum realiseert een zeer uitgebreid, in een aantal gevallen individueel georganiseerd onderwijsaanbod. De school biedt talentvolle leerlingen veel kansen om hun talenten te ontplooiën. Dit betreft slimme leerlingen, die extra cognitieve uitdaging krijgen, maar ook topsportleerlingen en leerlingen die op een hoog niveau kunst beoefenen, krijgen de kans de ontwikkeling van talenten te combineren met school. Daarnaast biedt de school aan de gemiddeld presterende leerlingen veel mogelijkheden om gebruik te maken van extracurriculair aanbod. Daardoor kunnen ook zij het beste uit zichzelf halen.”

Waarom is er gekozen voor dit excellentieprofiel

“Het Zaanlands Lyceum heeft dit excellentieprofiel stap voor stap ontwikkeld.

De mogelijkheden voor topsportleerlingen en kunstleerlingen voorzien in de Zaanstreek al sinds de jaren 90 in een behoefte.

Ongeveer 15 jaar geleden heeft de school de keuze gemaakt zich te profileren als een school die kansen biedt voor cognitief talent. De school heeft de afgelopen jaren telkens nieuwe mogelijkheden en modules ontwikkeld, geëvalueerd en verbeterd. Daarbij werd altijd gekeken naar ontwikkelingen in de maatschappij en naar de behoeftes van leerlingen. Het Zaanlands Lyceum is nu een school waar leerlingen kunnen kiezen voor een uitgebreid pluspakket, dat goed aanslaat bij de deelnemende leerlingen en dat door hun ouders wordt gewaardeerd.”

De beoogde doelen van het excellentieprofiel

“Het Zaanlands Lyceum

- wil binnen de mogelijkheden van de schoolorganisatie zo veel mogelijk maatwerk bieden;
- wil leerlingen stimuleren het beste uit zichzelf te halen;
- wil leerlingen een goede voorbereiding geven op universiteit en hogeschool;
- wil het geven van onderwijs voor docenten uitdagend houden;
- wil voorkomen dat leerlingen zich vervelen in de les;
- wil voorkomen dat leerlingen onderpresteren.”

De (pedagogische en/of onderwijskundige) visie van de school met betrekking tot het excellentieprofiel

“Onderwijskundige visie

De school biedt extracurriculair maatwerk voor de betere leerlingen. Het gaat hier nadrukkelijk niet alleen om hoogbegaafde leerlingen, maar ook om leerlingen die uitblinken in één vak of zeer veel interesse hebben voor een vak. Leerlingen krijgen hierbij zelf inspraak in hun programma.

Daarnaast biedt de school aan alle leerlingen keuzelessen in klas 1, 2 en 5, waarbij gekozen kan worden voor cognitief zeer uitdagende lessen.

Pedagogische visie

Het Zaanlands Lyceum heeft ‘De 7 uitdagingen’ (Tijl Koenderink, Novilo) gekozen als leidraad voor het pedagogisch en didactisch handelen. Daarbij is gekozen voor een stapsgewijze invoering. Alle secties hebben een hiatenbeleid ingevoerd. Momenteel wordt gewerkt aan het onderdeel ‘mindset’.

De afgelopen jaren hebben ruim 30 docenten de scholing Talent aan Zet gevolgd. Deze scholing heeft tot doel docenten handvatten te geven voor het onderwijs aan meer getalenteerde leerlingen.”

Doelgroep

“De meerbegaafde leerlingen vormen de doelgroep. Dit zijn enerzijds de artistiek begaafde leerlingen en de topsportleerlingen, anderzijds de cognitief begaafde leerlingen. De eerste groep heeft behoefte aan een flexibel (toets)rooster om (trainingen voor) wedstrijden en concoursen te combineren met school. Daarbij wordt een adequate begeleiding geboden.

De tweede groep wordt te weinig uitgedaagd door het reguliere curriculum. Deze groep komt aan zijn trekken doordat in alle klassen de mogelijkheid wordt gegeven voor verrijking, versnelling en verdieping voor een of meer vakken.”

Bevindingen jury op de helderheid en relevantie excellentieprofiel

In de jaren 90 is de aanzet te vinden voor het huidige excellentieprofiel van het Zaanlands Lyceum. Jonge, potentiële topsporters kregen rooster- en studiefaciliteiten

om naast de studie de frequente en intensieve deelname aan trainingen mogelijk te maken: ruimte bieden aan sportief talent en – later – ook aan artistiek begaafden. Een waardevol initiatief, maar voor een nog beperkte doelgroep. Dat veranderde toen zo'n 15 jaar geleden besloten werd structurele, extra aandacht te gaan geven aan opvallend cognitief talent in de vwo-afdeling. Slimme leerlingen uitdagen met een uitgebreid curriculum. Met verdieping en versnelling, hun ambitie prikkelen en voeden. Het concept kreeg de naam 'traject op maat', kortweg TOM. Met deze verbreding van de doelgroep was het excellentieprofiel van de school in feite geboren: talentontwikkeling in het vwo, niet voor enkelen, maar voor alle cognitief, sportief en kunstzinnig begaafden. De leerling centraal, eruit halen wat erin zit, ontplooiingskansen bieden. Zo wordt onderpresteren tegengegaan, krijgt verving geen kans en biedt de school de best mogelijke voorbereiding op het vervolgonderwijs.

Hoewel het profiel niet ontwikkeld en bedoeld is voor de gemiddeld presterende leerling, kan deze ook profiteren van wat de school aan extra's te bieden heeft in het pluspakket. Er zijn onder meer keuzelessen in de leerjaren 1, 2 en 5. Talentontwikkeling leeft in de school. Tijdens het bezoek heeft de jury geconstateerd dat men een voldoende scherp beeld heeft van wat het excellentieprofiel inhoudt; men kent het hoe en waarom. De directie weet helder en enthousiast te verwoorden wat de kern is, wat de doelen zijn en hoe men die wil bereiken. In de gesprekken met docenten, coördinatoren en begeleiders bleek hun gedegen kennis van de aanpak, hun drive, hun betrokkenheid en opgebouwde expertise. In een geanimeerde discussie met leerlingen kon de jury vaststellen dat zij waardering hebben voor de persoonlijke aanpak van het onderwijs, met de mogelijkheid eigen keuzes te maken uit het pluscurriculum, te versnellen of te verdiepen. Zelf sturen in plaats van gestuurd worden.

Bij de ontwikkeling van een adequate didactische en pedagogische benadering van de begaafde en de hoogbegaafde leerling baseert de school zich onder andere op het werk van Tijn Koenderink. Voor hoogbegaafden met ernstige aan hun begaafdheid gerelateerde problemen die leiden tot een gebrek aan inzet en onderpresteren – meestal slechts een enkele leerling – acht de school deelname aan het TOM-programma soms niet zinvol. Met nadere scholing in de Koenderink-aanpak en inschakeling van externe expertise werkt de school aan de oplossing van dit probleem. Het zal de coherentie van het profiel versterken.

Aanpak

De school heeft een weloverwogen aanpak met betrekking tot het excellentieprofiel.

De aanpak

"De school biedt een rijk palet aan curriculaire en extracurriculaire onderwijs om leerlingen de kans te geven zich te ontwikkelen.

Voor de extracurriculaire onderdelen melden leerlingen zich aan. De school beslist of de leerling mag deelnemen.

- Ongeveer 25 leerlingen met een topsport- of kunststatus worden succesvol begeleid.
- Het Zaanlands Lyceum neemt 10-jarige leerlingen aan indien zij zijn aangemeld door hun basisschool. Deze leerlingen ontvangen indien gewenst extra begeleiding.
- In klas 1 atheneum en 1 gymnasium kunnen leerlingen kiezen voor de bètaplusstroom. Dit betekent dat zij het natuurkundeprogramma van de onderbouw al aan het einde van klas 2 hebben voltooid en dat in klas 3 onderwerpen worden behandeld op tweede fase-niveau.
- Ruim 80 leerlingen volgen een zogenoemd traject op maat (TOM). Dit betekent dat zij voor een of meer vakken deels een ander, veeleisender curriculum volgen dan reguliere

leerlingen. Dit gebeurt deels buiten en deels in de klas. Een aantal leerlingen volgt een vak in een hogere klas. Docenten en leerlingen wordt enige malen per jaar naar hun bevindingen gevraagd. Daarvan verschijnt een verslag, met de bedoeling verbeteringen door te kunnen voeren in organisatie en inhoud, en kennis te delen.

- In klas 5 vwo kiezen de leerlingen talentmodules. Het aanbod is dermate gedifferentieerd qua niveau en inhoud dat elke leerling aan zijn trekken kan komen.
- Per jaar doen ongeveer 20 leerlingen mee aan olympiades.
- 20% van de vwo-leerlingen kiest in de tweede fase een of meer extra vakken.
- In 2013 hebben twee leerlingen uit klas 5 vwo examen in een of meer vakken gedaan; in 2014 een leerling, in 2015 twee leerlingen. Vier leerlingen uit klas 5 vwo staan ingeschreven om in mei 2016 het examen af te ronden.
- Leerlingen volgen modules aan de universiteit. Viva Fysica wordt al een aantal jaren bezocht.

De Universiteit van Amsterdam (UvA) geeft de mogelijkheid aan vwo'ers alvast een eerstejaars vak te volgen. In 2014/2015 hebben twee leerlingen een vrijstelling voor het eerste studiejaar wiskunde bemachtigd door colleges te volgen en het examen te behalen. In 2015/2016 betreft dit één leerling.

- Het Zaanlands Lyceum is lid van de Vereniging van Begaafdheidsprofiel scholen (BPS) en wordt in maart 2016 gevisiteerd, met als doel de status van Begaafdheidsprofiel school te krijgen.
- Meer dan 100 leerlingen doen mee aan De Boekenclub van het Zaanlands Lyceum. Zij lezen drie boeken van Nederlandse schrijvers en nemen deel aan de bijbehorende activiteiten: een lezing van of discussie met een auteur, een discussieavond over een boek, een college over een boek of een schrijver.
- De school biedt wiskunde D, BSM, NLT en informatica aan.
- De school biedt alle niveaus van Cambridge Engels aan.
- De school biedt elementair boekhouden aan, met het daarbij behorende examen en diploma.
- De school biedt lessenreeksen aan voor basisschoolleerlingen.
- In 2014-2016 hebben ruim 30 docenten de cursus Talent aan Zet in company gevolgd. Deze cursus heeft tot doel docenten gereedschappen aan te reiken voor het lesgeven aan meerbegaafde leerlingen."

Het doorwerken van het excellentieprofiel in de dagelijkse onderwijspraktijk

"Individueel: traject op maat (TOM)

- Een aantal leerlingen volgt een aangepast rooster.
- Een aantal leerlingen maakt aparte toetsen, van een hoger niveau dan hun klasgenoten.
- Een aantal leerlingen volgt een of meer vakken in een hoger leerjaar.
- Een aantal vwo-leerlingen doet al in klas 5 examen voor een vak.
- Een aantal leerlingen van klas 6 volgt colleges/modules aan de universiteit.

Klassikaal/voor groepen

- Een aantal leerlingen doet in de onderbouw een bètaplusprofiel; in de tweede fase zal in 2017/2018 de eerste bètaplusgroep starten.
 - Leerlingen kunnen bij keuzelessen kiezen voor cognitief uitdagende onderwerpen.
 - Leerlingen uit de plusklassen van het basisonderwijs volgen lessenreeksen over verschillende onderwerpen (masterclasses) op het Zaanlands Lyceum.
- Bijdrage gekozen aanpak aan de verbetering van onderwijs en de school: docenten krijgen meer oog voor de behoeftes van meerbegaafde leerlingen, zonder de leerlingen die moeite met de stof hebben uit het oog te verliezen. Docenten denken meer 'out of the box' en houden minder vast aan de bestaande structuren."

Bevindingen jury op de aanpak

Voor de meerbegaafde leerlingen is er naast het reguliere curriculum een uitgebreid

extracurriculair keuzeprogramma. Leerlingen kunnen zich hiervoor aanmelden, maar de school beslist over toelating. Motivatie en mate van begaafdheid zijn belangrijke criteria.

Het aanbod kent een grote diversiteit. Zo is er in 1 vwo een bètaplusstroom, in 5 vwo zijn er talentmodules, leerlingen kunnen een of meer extra (examen)vakken kiezen, wiskunde D wordt aangeboden evenals Cambridge Engels. Deelname aan olympiades wordt gestimuleerd en wie van literatuur houdt, kan lid worden van de boekenclub. Naast al deze mogelijkheden om je talent te ontdekken en te ontwikkelen, kunnen begaafde leerlingen ook kiezen voor op hun ambitie en mogelijkheden toegesneden TOM-trajecten. Het project kent jaarlijks ongeveer 80 deelnemers, zo'n 10% van de vwo-leerlingen. De school beslist over toelating van een leerling tot het TOM-programma.

De essentie van het TOM-concept is dat de leerling zelf, maar in samenspraak met de docent, een bijzonder traject kiest, een persoonlijke uitdaging aangaat. Die zijn er in vele varianten: een zwaarder curriculum volgen voor een of meer vakken, lessen in een hoger leerjaar volgen, minder lessen in een bepaald vak volgen als de resultaten dat toelaten, waardoor tijd vrij komt voor het volgen van een extra vak. In het groepje leerlingen waarmee de jury gesproken heeft, was veel waardering voor de TOM-trajecten.

Niet alle docenten zijn bij het TOM-programma betrokken. Degenen die dat wel zijn, staan voor een flinke uitdaging: de personalisering van het onderwijs binnen de doelgroep. Organisatie en didactiek verschuiven van een strikt klassikale naar een steeds meer individuele benadering. De docenten gaven bij de jury aan dat TOM zeker een extra belasting betekent, maar ook voldoening geeft. Je onderwijs samen met de leerlingen persoonlijker en rijker maken, mede vormgeven aan het excellentieprofiel van de school en betrokken zijn bij het beleid, vergroten je zelfrespect en het plezier in je werk, was de algemene opinie.

Resultaten

De school bereikt de resultaten zoals beschreven in het excellentieprofiel.

Realisering beoogde doelstellingen

“Doelstellingen leerlingen

- Leerlingen stimuleren het beste uit zichzelf te halen.

De keuzelessen worden goed gewaardeerd.

Er is veel animo voor Cambridge Engels en elementair boekhouden; de resultaten hiervan zijn goed.

Er is veel belangstelling voor de trajecten op maat.

- Voorkomen dat leerlingen zich vervelen in de les.

De trajecten op maat bieden zo veel differentiatie dat veel leerlingen zich niet (meer) vervelen. De keuzelessen spelen in op de interesses van de leerlingen en zijn uitdagend.

Dat voorkomt verveling.

- Voorkomen dat leerlingen onderpresteren.

Deelname aan een traject op maat voorkomt onderpresteren. Er blijken meer meisjes dan jongens aan deel te nemen, dus waarschijnlijk bevinden zich onder de jongens meer onderpresteerders dan onder de meisjes.

- Leerlingen een goede voorbereiding geven op universiteit en hogeschool.

Oud-leerlingen die hebben deelgenomen aan het plusaanbod, geven aan dat zij de voorbereiding op het vervolgonderwijs als beter hebben ervaren dan hun studiegenoten die van andere scholen komen.

- Leerlingen de kans geven sport/kunst op hoog niveau te beoefenen.

De betreffende leerlingen krijgen een eigen (toets)rooster.

De doelstellingen voor leerlingen zijn behaald. Dit blijkt onder meer uit de resultaten van

de BPS-tevredenheidsenquête van december 2015. Er is wel ruimte voor verbetering. Die betreft vooral omvang en niveau. Zo zou bijvoorbeeld een groter aantal leerlingen aan olympiades kunnen deelnemen. Het niveau van sommige trajecten op maat mag verhoogd worden.

Doelstelling docenten

Het geven van onderwijs voor docenten uitdagend houden.

De docenten die de cursus Talent aan Zet hebben gevolgd, hebben zich geprofessionaliseerd in maatwerk en uitdagend onderwijs. Voor hen is het werk uitdagender geworden, zeker als ze te maken hebben met TOM-leerlingen.

Nog niet alle docenten zijn enthousiast over het lesgeven aan TOM-leerlingen. Het kost veel tijd, die tot nog toe niet wordt gecompenseerd. Een bezoldiging via het taakbeleid moet volgend schooljaar worden gerealiseerd.

Doelstelling organisatie

Binnen de mogelijkheden van de schoolorganisatie maatwerk bieden.

Er wordt steeds meer maatwerk geboden. Dit maatwerk is deels klassikaal, deels individueel georganiseerd. Er is een bètaplusklas. Er is een ruimte ingericht voor TOM-leerlingen, waar ze ook van computers gebruik kunnen maken. Deze leerlingen werken deels met een aangepast rooster.

Er is een coördinator aangesteld om het TOM-beleid te formuleren en uit te voeren.

De doelstelling is behaald, maar er is altijd ruimte voor verbetering.

Die wordt onder meer gezocht in het rooster. Docenten en hun TOM-leerlingen hebben soms moeite een gezamenlijk moment voor overleg te prikken. Er is een voorstel geformuleerd voor volgend schooljaar.”

Bevindingen jury op de resultaten van het excellentieprofiel

Het is in de woorden van de school de algemene en overkoepelende doelstelling alle leerlingen te helpen het beste uit zichzelf te halen. Gerekend naar de ‘reguliere’ onderwijsopbrengsten zoals vermeld in de officiële rapportages presteert het Zaanlands Lyceum voldoende tot goed. Mogelijk heeft het excellentiebeleid daar een aandeel in, maar op die onderwijsopbrengsten richt het profiel zich niet. Het wil de talenten van de cognitief, creatief en sportief meerbegaafde leerlingen tot ontwikkeling brengen. In hoeverre de school in die opzet slaagt, is niet eenvoudig te meten, kwantificering van het resultaat is moeilijk, maar het rijke palet aan ontwikkelde programma’s en de gedegen aanpak zullen zeker hun effect hebben. Dat kan afgeleid worden uit zowel de evaluaties van de school zelf als het onderzoek van de vereniging Begaafdheidsprofiel scholen, waarvan de school het lidmaatschap met succes ambieerde.

Een aantal punten waarop de school succes boekt en waarvan de jury kennis heeft kunnen nemen:

- aan het TOM-programma namen 80 leerlingen deel, 10% van het vwo; blijkens het B&T-onderzoek oordelen leerlingen, docenten, ouders positief over aanbod, aanpak en resultaat; minder tevreden is men over de mogelijkheden colleges te volgen op de universiteit en over de contacten met instellingen en het bedrijfsleven;
- de keuzelessen worden goed bezocht;
- er is grote belangstelling voor Cambridge Engels;
- oud-leerlingen van het plusprogramma zijn naar eigen mening en volgens hun omgeving beter voorbereid op het wetenschappelijk onderwijs dan hun medestudenten;
- dankzij facilitering boeken sportief en kunstzinnig begaafden opmerkelijke prestaties;
- docenten ervaren hun werk als uitdagender;
- het lukt steeds beter te flexibiliseren, te personaliseren en maatwerk te leveren.

Leerlingen en docenten gaven in de gesprekken met de jury aan dat het omvangrijke extracurriculaire aanbod en het ruime gebruik dat daarvan gemaakt wordt de klassikale aanpak doorbreken en leiden tot flexibilisering en personalisering. Het excellentieprofiel vraagt om differentiatie in de leerstof en flexibiliteit in de benadering van de leerlingen. “We moeten allemaal leren ‘out of the box’ te denken”, zoals een directielid zei.

Bij alle waardering die er voor TOM is, valt het op dat de geënquêteerde ouders, docenten en directieleden geen duidelijke positieve bijdrage zien van het concept aan de sociaal-emotionele ontwikkeling van de leerlingen. De school gaat daarop inzetten. Vooral de benadering van hoogbegaafden met problemen verdient gerichte aandacht. Inschakeling van externe expertise staat op de agenda.

Evaluatie en borging

De school evalueert en borgt op basis van haar systeem voor kwaliteitszorg de aanpak en de resultaten van het excellentieprofiel.

Wijze van evalueren excellentieprofiel

- Eens per drie jaar wordt onder TOM-leerlingen, hun ouders, medewerkers en basisscholen een BPS-tevredenheidsenquête afgenomen door B&T (voorheen Van Beekveld en Terpstra). Naar aanleiding van de resultaten wordt een verbeterplan (ontwikkelagenda) gemaakt.
- De keuzelessen worden jaarlijks geëvalueerd door middel van enquêtes onder de deelnemers.
- De projectcoördinator BPS nodigt de TOM-leerlingen twee keer per jaar uit voor een evaluatiegesprek.”

Effect van de evaluatie

- Uit de BPS-enquête van december 2015 bleek dat de tevredenheid over het aanbod aan en de begeleiding van meerbegaafde leerlingen onder alle geënquêteerde groepen significant hoger dan de benchmark is. Naar aanleiding van de evaluatie is een ontwikkelagenda gemaakt.
- De enquêtes over de keuzelessen leveren doorgaans positieve resultaten op. Het aanbod van de keuzelessen wordt aangepast naar aanleiding van de enquête. Ook wordt er soms een andere docent ingezet voor een bepaalde module.
- De bevindingen van de evaluatiegesprekken worden teruggekoppeld naar de betrokken docenten. Indien nodig worden adviezen aan de leerling en de docent gegeven.”

Borging resultaten excellentieprofiel

“De afdelingsleiders onderbouw en bovenbouw hebben de verantwoordelijkheid voor groepen en klassen leerlingen. Zij monitoren de bètaplusklas, de lyceumpluslessen, de talentmodules bovenbouw et cetera. Zij leggen voor hun taak verantwoording af aan de directie.

De projectcoördinator BPS is verantwoordelijk voor de gang van zaken rondom TOM-leerlingen en formuleert verbetervoorstellen en nieuw beleid. Zij heeft een opleiding tot begeleider van hoogbegaafde leerlingen voltooid. Zij adviseert docenten in voorkomende gevallen en organiseert scholingen. Zij noteert TOM-zaken in het leerlingvolgsysteem. Zij legt voor haar taak verantwoording af aan de directie.

De topsportcoördinator is verantwoordelijk voor de topsportleerlingen en de kunstleerlingen en legt verantwoording af aan de betrokken afdelingsleiders. Vanaf 2016/2017 wordt de begeleiding van TOM-leerlingen opgenomen in het taakbeleid. Het onderwijs aan meerbegaafde leerlingen is een vast onderdeel van het professionaliseringsbeleid.”

Bevindingen jury evaluatie en borging van de resultaten

Voor de schoolleiding is de enquête een belangrijk instrument bij het evalueren van de resultaten van het excellentieprofiel. Als Begaafdheidsprofielschool zal elke drie jaar een tevredenheidsonderzoek plaatsvinden onder alle geledingen van de school. Deelnemers en andere betrokkenen bij de keuzelessen krijgen elk jaar gelegenheid via een enquête hun mening te geven over inhoud en kwaliteit van het aanbod.

De TOM-leerlingen spreken twee keer per jaar met de projectleider. Deze koppelt de resultaten terug naar de docenten.

De borging van de resultaten van de bètaplusklassen, de lyceumpluslessen en de talentmodules is de verantwoordelijkheid van de afdelingsleider. Monitoring is hier het instrument voor evaluatie en borging.

Voor TOM is de projectcoördinator BPS verantwoordelijk. Wat van belang is, noteert ze in het leerlingvolgsysteem, ze adviseert de docenten en doet verder alles wat nodig is voor de bewaking van de resultaten en de dagelijkse gang van zaken.

De verantwoordelijkheid voor de sport- en kunstleerlingen, voor hun programma en rooster ligt bij de projectcoördinator, respectievelijk de persoonlijk mentor.

Voor de borging van de resultaten is de doorgaande professionalisering van de docenten van groot belang.

Op de vraag van de jury of de docenten niet overbelast raken met de uitvoering van een zo uitgebreid extracurriculair en TOM-programma, kon de directie melden dat de begeleiding van de TOM-leerlingen met ingang van de huidige cursus gefaciliteerd wordt via het taakbeleid.

Om de belasting te spreiden en de betrokkenheid te verbreden zal ook gestreefd worden naar een uitbreiding van het aantal TOM-docenten.

Ontwikkeling van het excellentieprofiel

De school heeft concrete plannen om het excellentieprofiel verder te ontwikkelen.

Plannen voor verdere ontwikkeling

“Op grond van de BPS-enquête van januari 2016 heeft de school onderstaande ontwikkelpunten geformuleerd.

Communicatie:

- een speciale ouderavond voor TOM-ouders;
- een klankbordgroep van TOM-leerlingen.

Mogelijkheden tot leren buiten de school:

- het Zaanlands Lyceum wordt Olympiadeschool, wat automatisch leidt tot een grotere deelname aan olympiades en meer mogelijkheden het TOM in te richten met de voorbereiding hierop;
- contacten aanhalen met de Universiteit Leiden; die biedt meer voor middelbare scholieren dan de universiteiten van Amsterdam;

Deskundigheid team:

- de komende jaren minimaal twee docenten laten scholen op het gebied van hoogbegaafdheid (HB);
- nog een cursus Talent aan Zet organiseren;
- een aantal standaardtrajecten op maat ontwerpen;
- de mogelijkheid geven bij een andere docent een TOM te doen.

Rooster en werkdruk:

- Elke docent die TOM-leerlingen begeleidt, heeft eenmaal per week een vast ‘spreekuur’. Dit kan aan het eind van de dag, maar bijvoorbeeld ook dinsdag het 4e uur. Een TOM-leerling kan dan bij zijn begeleider terecht, ook als hij op dat moment les heeft voor een ander vak.
- De docent wordt betaald via het taakbeleid. Mogelijkheden: per leerling, per klas waarin

TOM-leerlingen zitten, per aantal leerlingen et cetera.

Vastleggen extra activiteiten en TOM-activiteiten:

- Zo spoedig mogelijk beginnen met het plusdocument. In dit document staat welke extracurriculaire activiteiten een leerling tijdens zijn schooltijd heeft verricht.”

Bevindingen jury concrete plannen ontwikkeling excellentieprofiel

Met de gerealiseerde facilitering van de TOM-docenten wil de school de verdere personalisering en flexibilisering van het onderwijs een impuls geven. Het scholingsprogramma voor de TOM-docenten moet daar ook aan bijdragen.

Meer personalisatie en flexibilisering is ook wat de leerlingen willen, zoals ze aangaven in hun gesprek met de jury. Als ideaal zien ze een persoonlijk rooster voor elke leerling, gebaseerd op de onderwijsbehoefte die vastgesteld wordt via instaptoetsen. Een aantal docenten werkt al met deze toetsen en groepeerde de leerlingen op grond van de uitslagen.

Uit de door de school aan de jury beschikbaar gestelde resultaten van de visitatie-enquête van de vereniging Begaafdheidsprofiel scholen blijkt dat de betrokkenheid van de ‘TOM-ouders’ op het niveau van de benchmark ligt. Om hen ook direct bij de ontwikkelingen te betrekken en feedback te genereren, komt er een speciale ouderavond voor TOM-ouders en wordt er een klankbordgroep gevormd.

Uit dezelfde enquête is de jury gebleken dat medewerkers en ouders minder tevreden zijn dan gemiddeld over de aandacht die er is voor sociaal-emotionele problemen van leerlingen. Opmerkelijk is dat de tevredenheid van de leerlingen zelf juist groter is dan die van leerlingen uit de benchmark.

De school gaat vaker externe hulp invoeren voor leerlingen die te kampen hebben met aan hun hoogbegaafdheid gerelateerde problemen.

Door zich aan te sluiten bij de olympiadescholen verwacht het Zaanlands Lyceum vaker en meer aan verschillende olympiades deel te gaan nemen.

De samenwerking met de Universiteit van Amsterdam stroef verloopt. Naar het oordeel van de school schiet de aandacht voor de leerlingen en de terugkoppeling naar de school tekort. Omdat de ervaringen met de Universiteit Leiden beter zijn, is besloten in die relatie meer te gaan investeren.

Er zal een aantal standaard TOM-trajecten ontworpen worden, die houvast kunnen bieden bij de ontwikkeling van nieuwe trajecten.

In een te ontwikkelen plusdocument zal alles worden opgenomen wat een leerling doet bovenop het reguliere curriculum.

Interne en externe gerichtheid.

Het excellentieprofiel van de school wordt (zowel intern) als extern erkend.

Wijze van (interne en) externe erkenning

“Interne erkenning

- Alle vwo-leerlingen kennen het verschijnsel TOM-traject.
- Alle docenten kennen het verschijnsel TOM-traject. De helft van de docenten heeft hieraan meegewerkt.
- De docenten die het bètaplusonderwijs vormgeven, doen dit vanuit het excellentieprofiel van de school.
- Binnen het SWV Zaanstreek-Waterland is het Zaanlands Lyceum de school die meerbegaafde leerlingen met stoornissen in het autistisch spectrum opvangt.
- Binnen het bestuur OVO Zaanstad is het Zaanlands Lyceum de school die bekend staat als de school die kansen biedt aan meerbegaafde leerlingen.

Externe erkenning

- De inspectie toonde haar erkenning voor het excellentieprofiel door tijdens het laatste

bezoek in 2015 de hoogste score toe te kennen voor indicator 6.1, 'De school is gericht op het stimuleren van talent'. Dit gebeurde op eigen initiatief van de inspectie, dus zonder dat het onderdeel was van het reguliere PKO.

- Het Zaanlands Lyceum verwacht in april het predicaat Begaafdheidsprofielschool te krijgen. De daaraan voorafgaande visitatie is op 17 maart.
- Op de open dag blijkt dat veel ouders op de hoogte zijn van het rijke palet aan mogelijkheden dat de school biedt.
- Uit de resultaten van de BPS-enquête blijkt dat ouders het excellentieprofiel waarderen.
- Uit de resultaten van de BPS-enquête blijkt dat basisscholen het excellentieprofiel waarderen.
- Het basisonderwijs raadt meerbegaafde leerlingen aan de vwo-opleiding te beginnen op het Zaanlands Lyceum."

(Interne en) externe kennisdeling

"Interne kennisdeling:

- via het bèta-overleg en het MVT-overleg;
- via interne studiemiddagen met als onderwerp Begaafdheidsprofielschool, traject op maat, begeleiding van hoogbegaafde kinderen et cetera.

Externe kennisdeling via deelname aan:

- de BPS;
- beleidsdagen van OVO Zaanstad;
- collegiale visitatie;
- het Platform Bèta Techniek;
- het netwerk leergemeenschap schoolleiders;
- het Talentnetwerk Noord-Holland;
- het Olympisch Netwerk Noord-Holland;
- het Platform vWO."

Bevindingen jury (interne en) externe gerichtheid

Zoals de jury heeft kunnen vaststellen is het excellentieprofiel, het waarom en hoe ervan, door heel de school heen bekend. De mate waarin men actief betrokken is bij de ontwikkeling van het beleid en de uitvoering ervan verschilt. De rol van de secties is groot. Het aantal daadwerkelijk ingeschakelde docenten ligt rond de 50%, het percentage deelnemende leerlingen aan de TOM-trajecten komt op 10% van de vwo-populatie, maar heel veel meer leerlingen volgen talentlessen, zitten in bètaprofielklassen, hebben het vak science, zijn lid van de boekenclub of profiteren anderszins van het ruime profielgerelateerde aanbod.

De basisscholen zeggen in de BPS-enquête dat zij de meerbegaafde leerlingen en hun ouders wijzen op het lyceum als de school waar extra aandacht is voor de ontwikkeling van intellectueel talent. Wel hebben ze behoefte aan meer informatie over het excellentieprofiel en het TOM-programma.

Ook leerlingen met een aan hoogbegaafdheid gerelateerde stoornis in het autistisch spectrum worden door basisscholen en door collega-middelbare scholen attent gemaakt op de expertise van het Zaanlands Lyceum.

Over de externe contacten en afspraken met instellingen en het bedrijfsleven zijn blijkens de BPS-enquête alleen de docenten meer positief dan negatief.

Kennisdeling krijgt intern gestalte via overleg in de secties en in studiedagen, en extern onder andere via collegiale visitaties, het lidmaatschap van BPS en het Platform Bètatechniek.

Toekomstbestendigheid van het excellentieprofiel

De school heeft een toekomstbestendig excellentieprofiel.

Waarborging duurzaamheid

- Door professionalisering voor nieuwe docenten op het gebied van meerbegaafde leerlingen.
- Door de driejaarlijkse visitatie met voorafgaande tevredenheidsenquête van de Vereniging BPS.
- Door de PDCA-cyclus (plan, do, check, act) consequent te gebruiken bij het invoeren van nieuw beleid en bij het aanpassen van bestaand beleid.
- Door de begeleiding van TOM-leerlingen op te nemen in het taakbeleid als een 'normale' taak voor een docent aan het Zaanlands Lyceum.
- Door een persoon verantwoordelijk te houden voor de coördinatie van de TOM-trajecten.
- Door een persoon verantwoordelijk te houden voor de coördinatie van de kunst/topsportleerlingen.
- Door de verantwoordelijkheid voor de extracurriculaire vakken aan groepen leerlingen bij de secties te leggen, onder toezicht van de afdelingsleider."

Bevindingen jury toekomstbestendigheid

De docenten geven bij de jury aan dat de invulling van het excellentieprofiel van de school veel extra werk met zich meebrengt. Vooral het ontwerpen en monitoren van de TOM-trajecten en de begeleiding van de leerlingen kosten extra tijd. De inmiddels gerealiseerde facilitering van de betrokken docenten is een noodzakelijke stap om het concept een duurzame basis te geven.

Een andere belangrijke voorwaarde voor duurzaamheid is de professionalisering. De school maakt daar adequaat werk van.

Het ontwikkelen van een aantal standaardprojecten voor TOM en ander meer algemeen inzetbaar cursusmateriaal moet de individuele belasting binnen de perken te houden.

Er zal duidelijk en scherp vastgesteld worden welke secties en welke coördinatoren verantwoordelijk zijn voor de verschillende afdelingen, projecten en programma's. De visitaties en beoordelingen die horen bij het lidmaatschap van de vereniging Begaafdheidsprofiel scholen zullen de school helpen scherp en toekomstgericht te blijven.

De docenten geven bij de jury aan dat de invulling van het excellentieprofiel van de school veel extra werk met zich meebrengt. Vooral het ontwerpen en monitoren van de TOM-trajecten en de begeleiding van de leerlingen kosten extra tijd. De inmiddels gerealiseerde facilitering van de betrokken docenten is een noodzakelijke stap om het concept een duurzame basis te geven.

Een andere belangrijke voorwaarde voor duurzaamheid is de professionalisering. De school maakt daar adequaat werk van.

Het ontwikkelen van een aantal standaardprojecten voor TOM en ander meer algemeen inzetbaar cursusmateriaal moet de individuele belasting binnen de perken te houden.

Er zal duidelijk en scherp vastgesteld worden welke secties en welke coördinatoren verantwoordelijk zijn voor de verschillende afdelingen, projecten en programma's. De visitaties en beoordelingen die horen bij het lidmaatschap van de vereniging Begaafdheidsprofiel scholen zullen de school helpen scherp en toekomstgericht te blijven.

Conclusie van de jury

Het excellentieprofiel van het Zaanlands Lyceum is het ontwikkelen van cognitief, sportief en kunstzinnig talent. Het concept is helder en onderscheidend, de doelgroep is afgebakend. Om de gestelde doelen te bereiken is een effectief instrumentarium ontwikkeld met onder andere de belangrijke trajecten op maat (TOM). De directie is gedreven, het docententeam deskundig en de leerlingen zijn ambitieus. De jury heeft in gesprekken met betrokkenen uit alle geledingen en tijdens een rondgang langs de lessen geconstateerd dat het profiel een levende werkelijkheid is in de school; men kent het waarom en hoe. Er is een duidelijke verantwoordelijkheidstoedeling aan secties, coördinatoren en docenten.

De school heeft concrete plannen om het concept verder uit te bouwen. De docenten werken mede aan de hand van 'De 7 uitdagingen' van Tijn Koenderink aan het uitbreiden van hun expertise.

Reflectie zorgt voor kritische doordenking van de visie en de vertaling ervan naar de praktijk.

Kern van de aanpak in de school is uitdagen door versnellen, verdiepen en verbreden. In de ontwikkeling van een extracurriculair leerstofaanbod is veel geïnvesteerd. Minder aandacht is er geweest voor de sociaal-emotionele ontwikkeling van de doelgroep. De enquête van de BPS geeft uitslagen die voldoende zijn, maar iets onder de waarden van de benchmark liggen.

De directie heeft besloten voor leerlingen met ernstige, aan hoogbegaafdheid gerelateerde problemen externe hulp in te gaan roepen als de eigen expertise ontoereikend blijkt.

Een punt van zorg was de extra belasting die de bij de TOM-trajecten betrokken docenten ervaren. Personalisatie en flexibilisering kosten tijd en energie. De met ingang van dit jaar gerealiseerde facilitering in tijd van de docenten wordt ervaren als een flinke stap in de goede richting.

Een opmerkelijk gegeven uit de BPS-enquête is dat leerlingen die voor het Zaanlands Lyceum kiezen, dat niet altijd doen vanwege het excellentieprofiel. Dat kan wijzen op een tekort aan informatie. Gerichte actie kan meer belangstelling genereren voor het aanbod van de school. Dat is van belang: nu neemt 10% van de leerlingen deel aan het TOM-programma, dat zijn 80 leerlingen. Bij een kleiner aantal wordt de basis voor het excellentieprofiel mogelijk te smal, wat de duurzaamheid kan schaden.

De jury is van oordeel dat het Zaanlands Lyceum succesvol gewerkt heeft en doorwerkt aan de realisatie van een waardevol en passend excellentieprofiel. Wel doet de school er goed aan de samenhang in profiel en aanpak op enkele door de jury gesignaleerde punten te versterken.

Integraliteit is voor de effectiviteit en de duurzaamheid van het excellentieprofiel onontbeerlijk en voorwaarde voor vervolgsucces.

Alles overziende is de jury van oordeel dat Scholengroep Zaandam, locatie Zaanlands Lyceum op basis van de door de jury waargenomen kenmerken en gerapporteerde bevindingen het predicaat Excellente School Vwo toekomt.

4. Bijlage

Procedure traject Excellente Scholen

Al meer dan 340 scholen hebben in de afgelopen jaren deelgenomen aan het traject Excellente

Scholen. Zij meldden zich aan bij de jury Excellente Scholen, omdat zij het predicaat zien als een vorm van erkenning en waardering voor hun prestaties, en ook als een uitdaging om hun onderwijs voortdurend tegen het licht te houden en verder te ontwikkelen.

Het traject Excellente Scholen kent de volgende fasen:

- aanmeldingsperiode
- onderzoek naar onderwijskwaliteit door de inspectie
- dialoog
- jurybezoek
- rapportage en beoordeling
- uitreiking predicaat

Onderzoek naar het excellentieprofiel door de jury

Het excellentieprofiel – datgene waar de school in uitblinkt – heeft sinds 2015 een centrale plaats gekregen in de beoordeling van excellentie. De jury kijkt hier in de beoordeling primair naar. Naast onderwijs van goede kwaliteit, die beoordeeld wordt door de inspectie, is een aantoonbaar excellentieprofiel voorwaardelijk voor deelname aan het traject Excellente Scholen.

De jury beoordeelt het excellentieprofiel op de volgende onderdelen:

- excellentieprofiel van de school
- aanpak
- resultaten
- evaluatie en borging
- ontwikkeling
- externe gerichtheid
- duurzaamheid

Zelfevaluatie onderwijskwaliteit school

Het aanmeldformulier bestaat uit twee delen, namelijk een deel waarin de school het excellentieprofiel beschrijft, en een zelfevaluatie van de onderwijskwaliteit van de school. De zelfevaluatie is gebaseerd op het concept waarderingskader 2017.

We definiëren onderwijskwaliteit als het geheel van de prestaties van de school, met uitzondering van financieel beheer. Het laatste gebied wordt als voorwaardelijk gezien voor (het voortbestaan van) de kwaliteit. Financieel beheer is daarom niet opgenomen in deze zelfevaluatie.

Het waarderingskader beschrijft per kwaliteitsgebied een aantal standaarden. Elke standaard is van een uitwerking voorzien. Hierin wordt onderscheid gemaakt in wettelijke standaarden en kwaliteitseisen. De school heeft zichzelf beoordeeld op de standaarden en deze beoordeling van een toelichting voorzien. Zie voor meer informatie over de waarderingskaders:

<http://www.onderwijsinspectie.nl/toezicht/vernieuwing-in-het-toezicht>.

Let op: de zelfevaluatie is - net zoals de beschrijving van het excellentieprofiel - integraal overgenomen, dit zijn de woorden van de school.

1. Onderwijsresultaten

1.1 Resultaten

De school behaalt met haar leerlingen leerresultaten die ten minste in overeenstemming zijn met de gestelde norm.

Uitwerking

De leerresultaten liggen de afgelopen drie jaar op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie verwacht mag worden. Dit betekent dat de gemiddelde eindexamenresultaten en de doorstroom op of boven de normering liggen die daarvoor geldt. Bovendien behalen leerlingen in de onderbouw het opleidingsniveau dat mag worden verwacht en lopen zij gedurende hun schoolloopbaan weinig vertraging op.

De school heeft de kenmerken van haar leerlingenpopulatie in beeld en heeft op basis hiervan verwachtingen over het niveau dat de leerlingen kunnen bereiken rondom cognitieve resultaten. De doelen voor cognitieve leerresultaten die de school stelt, passen bij de kenmerken van haar leerlingen en zijn ambitieus. De school laat zien dat de doelen gerealiseerd worden.

NB De inspectie beschikt al over deze gegevens, deze hoeven niet aangeleverd te worden.

Eventueel licht de school deze resultaten nader toe

Context van de school

De (bijzondere) omstandigheden waaronder een school haar werk doet, kunnen invloed hebben op de keuzes die een school heeft gemaakt en op de resultaten die een school met de leerlingen behaalt. We denken bijvoorbeeld aan de samenstelling en de omvang van de leerlingenpopulatie van een school.

Indien er dergelijke bijzondere omstandigheden op de school aanwezig zijn, die van invloed zijn op de resultaten die de school met de leerlingen behaalt, wordt dat hier aangegeven

Ja

Op deze wijze houdt de school rekening met deze omstandigheden

“De school is gelegen in de Randstad en ligt tegen het centrum van Zaanstad. Zaanstad is een streek met een industrieel karakter. De meeste leerlingen hebben geen hoogopgeleide ouders.

Daarnaast is het weinig ambitieuze leerklimaat in het algemeen, dat zich uit in een benedengemiddeld aandeel havo/vwo-leerlingen, een vraagstuk binnen de Zaanstreek. De gezamenlijke besturen primair en voortgezet onderwijs hebben in overleg met de gemeente Zaanstad in de Onderwijsagenda afgesproken dat het ambitieuzer maken van dit leerklimaat een speerpunt is.

Het Zaanlands Lyceum spant zich in om leerlingen uit achterstandsmilieus culturele bagage mee te geven en heeft hoge verwachtingen van alle leerlingen.”

1.2 Sociale en Maatschappelijke competenties

De leerlingen behalen sociale en maatschappelijke competenties op het niveau dat ten minste in overeenstemming is met de gestelde doelen.

Uitwerking

De leerlingen verlaten de school met sociale en maatschappelijke competenties die passen bij de kenmerken van de leerlingenpopulatie. De school heeft de kenmerken van haar leerlingenpopulatie in beeld en heeft op basis hiervan reële verwachtingen over het niveau dat de leerlingen kunnen bereiken. Deze verwachtingen toetst zij aan de groei die de leerlingen gedurende de schoolperiode door maken. Daarmee kan de school aantonen dat zij op dit gebied uit haar leerlingen haalt wat erin zit.

Oordeel school ten opzichte van het hierboven geschetste portret

Goed

Toelichting oordeel zicht op sociale en maatschappelijke competenties

“De examenresultaten zijn in verhouding tot de rest van de Randstad bovengemiddeld. De leerlingen stromen door naar het vervolgonderwijs.”

1.3 Vervolgsucces

De bestemming van de leerlingen na het verlaten van de school is bekend en voldoet ten minste aan de verwachtingen van de school.

Uitwerking

De school heeft het uitstroomniveau van haar leerlingenpopulatie in kaart gebracht en heeft op basis hiervan verwachtingen over de vervolgoopbaan van de leerlingen. De school beschikt over toereikende gegevens over het vervolg van de loopbaan van leerlingen die de school verlaten hebben. Het vervolgsucces voldoet ten minste aan de verwachtingen van de school.

Oordeel school ten opzichte van het hierboven geschetste portret

Voldoende

Toelichting oordeel zicht op vervolgsucces

“Uit de informatie die we ontvangen, blijkt dat leerlingen in het vervolgonderwijs het over het algemeen goed doen.

Op Scholen op de Kaart is specifieke informatie te vinden over examenjaar 2012/2013 en 2013/2014.

Vwo

In 2013/2014 stroomde 80% door naar het wo;12% stroomde door naar het hbo.

Van de 80% die in 2012/2013 was doorgestroomd naar het wo, was na een jaar 6% geswitcht en 2% uitgestroomd. Van de 13% die in dat jaar naar het hbo was uitgestroomd, was niemand geswitcht.

Uit de jaarlijkse enquête die de decaan afneemt onder alle geslaagde leerlingen, blijkt dat de hierboven genoemde percentages over aanmelding bij vervolgstudies overeenkomen met de trend. Over de situatie na een jaar hebben we, afgezien van Scholen op de Kaart, geen informatie.

De UvA geeft helaas op grond van privacy-overwegingen geen terugkoppeling. De informatie die de hogescholen uit de omgeving verstrekken, is buitengewoon summier.”

2. Onderwijsproces

2.1 Aanbod

Het aanbod bereidt de leerlingen voor op vervolgonderwijs en de samenleving.

Uitwerking

De school biedt een breed en op de kerndoelen gebaseerd aanbod dat ook de referentieniveaus taal en rekenen omvat. Het aanbod is dekkend voor examenprogramma's. Het aanbod bereidt de leerlingen inhoudelijk goed voor op het vervolgonderwijs. Het onderwijs gaat ervan uit dat leerlingen opgroeien in een pluriforme samenleving. Daarom is het onderwijs gericht op het bevorderen van actief burgerschap en sociale integratie, en op kennis hebben van en kennismaken met verschillende achtergronden en culturen van leeftijdgenoten. Het aanbod draagt bij aan de basiswaarden van de democratische rechtsstaat.

Het aanbod dat de school biedt sluit aan bij het niveau van de leerlingen en kan gedurende de schoolloopbaan verdiept en verbreed worden, zodanig dat leerlingen een ononderbroken ontwikkeling kunnen doorlopen. Dit betekent bijvoorbeeld dat voor leerlingen met een taalachterstand de school een aanvullend taalaanbod heeft. Bovendien moet de school de leerinhouden evenwichtig en in samenhang over de leerjaren heen verdelen.

Het aanbod is eigentijds en stimulerend. Bovendien is het gericht op talentontwikkeling, door bijvoorbeeld het aanbieden van een extra curriculum.

Oordeel school ten opzichte van het hierboven geschetste portret

Goed

Toelichting oordeel aanbod

"Het Zaanlands Lyceum biedt zijn leerlingen een rijk palet aan studiemogelijkheden en studiekeuzes.

Zo'n aanbod kan alleen worden gerealiseerd indien de basis op orde is.

De basis is op orde.

- De sfeer op school is prettig, er zijn weinig incidenten. Leerlingen en docenten gaan prettig met elkaar om.
- Er wordt gewerkt met referentieniveaus.
- Leerlingen met een taalachterstand krijgen een taalcoach.
- Het curriculum is goed over de leerjaren verdeeld.
- Voor leerlingen met achterstanden zijn er steunlessen, is er het werkhoudingstraject en is er een tutorsysteem.
- Er is mogelijkheid tot het maken van huiswerk op school onder begeleiding.
- De resultaten zijn in orde.

Voor een overzicht van het uitgebreide aanbod dat is gericht op talentontwikkeling, verwijzen wij naar 1.2."

2.2 Zicht op ontwikkeling

De school volgt en begeleidt de leerlingen zodanig dat zij een ononderbroken ontwikkeling kunnen doorlopen.

Uitwerking

De school verzamelt vanaf binnenkomst systematisch informatie over de kennis en vaardigheden van haar leerlingen. Deze signalering en analyses maken het mogelijk om het onderwijs af te stemmen op de onderwijsbehoeften van zowel groepen als individuele leerlingen. Wanneer leerlingen niet genoeg lijken te profiteren van het onderwijs gaat de school na waar de ontwikkeling stagneert en wat mogelijke verklaringen hiervoor zijn. Bovendien gaat zij na wat bijvoorbeeld nodig is om eventuele achterstanden bij leerlingen te verhelpen.

De school gebruikt de informatie over haar leerlingen om het onderwijsaanbod aan te passen aan de specifieke onderwijsbehoeften van zowel groepen leerlingen als individuele leerlingen. De leerlingen krijgen daarmee de begeleiding die zij nodig hebben om beter het onderwijsprogramma te kunnen doorlopen. (Dat kan bijvoorbeeld door speciale hulpprogramma's of individuele begeleiding, waarbij leerlingen buiten de les aanvullende begeleiding krijgen). Voor leerlingen die achterstanden hebben is het onderwijs zo ingericht dat op structurele en herkenbare wijze aandacht wordt besteed aan het bestrijden van die achterstanden.

De school volgt systematisch de vordering van de leerlingen aan de hand van genormeerde toetsen. Dit gebeurt in ieder geval voor de doorstroomrelevante vakken en/of referentieniveaus. De school gebruikt deze toetsen in een cyclisch proces van doelen stellen, passend onderwijs bieden aan zowel leerlingen met achterstanden als leerlingen die specifieke talenten hebben, en het evalueren en bijstellen van doelen.

Oordeel school ten opzichte van het hierboven geschetste portret

Goed

Toelichting oordeel zicht op ontwikkeling

“De school werkt met een adequaat leerlingvolgsysteem, waarin relevante informatie wordt genoteerd. Voorts worden tijdens klassenvergaderingen plannen van aanpak geformuleerd voor leerlingen voor wie dat nodig is. De school beschikt over een psycholoog die bevoegd is IQ-testen af te nemen, indien prestaties niet stroken met verwachtingen of informatie vanuit het basisonderwijs.

Leerlingen die laag scoren op de D1taal-toets, krijgen een leescoach.

De school biedt huiswerklessen (tegen vergoeding) en vakgerichte steunles voor leerlingen die daaraan behoefte hebben. Tot het volgen van vakgerichte steunles kunnen leerlingen worden verplicht.

Leerlingen die in de tweede fase niet beschikken over de juiste werkhouding, krijgen na overleg met de ouders lessen werkhouding & leerstrategieën.

Indien het reguliere aanbod tekort schiet, biedt de school in elke klas het traject op maat per vak voor leerlingen die zeer goed presteren. Dit behelst een individuele aanpassing van het curriculum, waardoor een leerling wordt uitgedaagd ingewikkelder stof te bestuderen dan de reguliere leerlingen.

De BPS-coördinator, die een opleiding heeft gevolgd voor de begeleiding van hoogbegaafde leerlingen, onderhoudt contact met de TOM-leerlingen.”

2.3 Didactisch handelen

Het pedagogisch-didactisch handelen van de leraren stelt leerlingen in staat tot leren en ontwikkelen.

Uitwerking

De leraren plannen en structureren hun handelen met behulp van informatie die zij over leerlingen hebben. Zij zorgen ervoor dat het niveau van hun lessen past bij het beoogde eindniveau van leerlingen. De aangeboden leerstof is logisch opgebouwd binnen een reeks van lessen alsook binnen één les. Door middel van geschikte opdrachten en heldere uitleg structureert de leraar het onderwijsaanbod zodanig dat de leerling zich het totale leerstofaanbod eigen kan maken.

Het pedagogisch leerklimaat maakt het leren mogelijk: leerlingen zijn actief en betrokken.

De leraren stemmen de instructies, opdrachten en onderwijstijd af op de behoeften van groepen en/of individuele leerlingen.

De leraren hebben hoge verwachtingen van hun leerlingen en concretiseren dat door doelen voor hun leerlingen te stellen. De leraren stimuleren een brede ontwikkeling bij hun leerlingen. De leraren gaan actief na of leerlingen de leerstof en de opdrachten begrijpen en of zij daarmee hun doelen gehaald hebben. Zij geven de leerlingen feedback op hun leerproces en bespreken met hen wat nodig is om hun doelstelling te halen.

Oordeel school ten opzichte van het hierboven geschetste portret

Voldoende

Toelichting oordeel didactisch handelen

“De school heeft als basis voor de docenten ‘Een goede les voor het Zaanlands Lyceum’ geformuleerd.

Dit document is gebruikt voor de opstelling van de leerlingenenquêtes die worden afgenomen voorafgaand aan gesprekken in het kader van de gesprekkencyclus. Het wordt gebruikt bij de beoordeling van lessen en vormt de basis bij het coachen van nieuwe docenten.

De afgelopen jaren hebben ruim 30 docenten de scholing Talent aan Zet gevolgd.

Deze scholing heeft tot doel docenten handvatten te geven voor het onderwijs aan meer getalenteerde leerlingen.

In de toekomst zullen meer docenten deze scholing volgen.

Het Zaanlands Lyceum heeft ‘De 7 uitdagingen’ (Tijl Koenderink, Novilo) gekozen als leidraad voor het pedagogisch en didactisch handelen. Daarbij is gekozen voor een stapsgewijze invoering. Alle secties hebben inmiddels hiatenbeleid ingevoerd.

Momenteel wordt gewerkt aan de invoering van ‘mindset’.

Een verbeterpunt is de feedback tijdens de lessen.”

2.4 Extra Ondersteuning

Leerlingen die dat nodig hebben ontvangen extra ondersteuning.

Uitwerking

Voor leerlingen die structureel een onderwijsaanbod krijgen op een ander niveau stelt de school een passend onderwijsaanbod (leerstof en aanpak) samen, gebaseerd op de mogelijkheden van de desbetreffende leerling. De school evalueert periodiek of het aanbod het gewenste effect heeft en stelt de interventies zo nodig bij.

Voor de leerlingen die extra bekostigd worden vanuit het samenwerkingsverband, legt de school de doelen en begeleiding in een ontwikkelingsperspectief vast. De school heeft voor leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften interventies (zowel in aanbod als gedrag) gepland. Deze interventies zijn gericht op het (ontwikkelings) perspectief van de leerling en daarmee op een ononderbroken ontwikkeling. De school evalueert regelmatig (met ouders) of de extra ondersteuning het gewenste effect heeft en stelt de interventies zo nodig bij.

Hierbij is het van belang dat (in overleg met de leerling) concrete doelen worden bepaald.

Oordeel school ten opzichte van het hierboven geschetste portret

Goed

Toelichting oordeel extra ondersteuning

“De school heeft als speciaal aandachtsgebied in het ondersteuningsprofiel hoogbegaafde autistische leerlingen. Deze leerlingen, maar ook andere leerlingen met bijzondere ondersteuningsbehoeften, kunnen de gehele dag gebruik maken van een time-outmogelijkheid bij de gespecialiseerde medewerkers van de ‘trajectgroep’, een psycholoog en een orthopedagoog. Ook voor school, tijdens de pauzes en na school kunnen zij bij hen terecht. Voor elke leerling die bij de trajectgroep is aangemeld, worden een ontwikkelingsperspectief en handlingsplan opgesteld. De medewerkers van de trajectgroep staan de medewerkers van school met raad en daad terzijde waar het de begeleiding betreft van leerlingen met een bijzondere ondersteuningsbehoefte.

Er is een jaarlijkse evaluatie van de werkzaamheden en effectiviteit van de trajectgroep.”

2.5 Onderwijstijd

De leerlingen krijgen voldoende tijd om zich het leerstofaanbod eigen te maken.

Uitwerking

De school realiseert minimaal de wettelijk verplichte onderwijstijd. Dit betekent dat zij voldoende tijd heeft geprogrammeerd. De school verdeelt de tijd zodanig over de vakken dat leerlingen in staat zijn het verplichte onderwijsprogramma tot zich te nemen. Bovendien weet de leraar de geplande onderwijstijd effectief te benutten door een efficiënte lesuitvoering. De school heeft een beleid om lesuitval en verzuim van leerlingen tegen te gaan.

De school heeft regels opgesteld over het gebruik van de onderwijstijd. De school ziet toe op de naleving van deze schoolregels door leraren en leerlingen aan te spreken op die regels. Tijdens de lessen lekt niet meer dan 10 procent weg.

Oordeel school ten opzichte van het hierboven geschetste portret

Goed

Toelichting oordeel onderwijstijd

“Het Zaanlands Lyceum voldoet niet alleen aan de minimale eisen, maar besteedt de onderwijstijd ook goed. Op het lesrooster staan alleen vakgerichte lessen. Het aantal universitair geschoolde en eerstegraads bevoegde docenten is bovengemiddeld. Vrijwel alle lessen worden door bevoegde docenten gegeven.”

2.6 Samenwerking

De school werkt samen met partners om het onderwijs voor haar leerlingen vorm te geven.

Uitwerking

De school werkt samen met andere scholen voor voortgezet onderwijs in een samenwerkingsverband passend onderwijs. Voor kinderen met een ondersteuningsbehoefte treedt de school in overleg met instanties als dat nodig is. De school voert overleg met andere scholen in de gemeente en met de gemeente zelf over het bestrijden van onderwijsachterstanden bij leerlingen, het bevorderen van integratie en het voorkomen van segregatie en over inschrijvings- en toelatingsprocedures. De school levert gegevens over voortijdig schoolverlaters aan de gemeente.

De school ziet ouders als partner in het stimuleren van de ontwikkeling van hun kinderen en stemt haar ouderbeleid daarop af. Aan het eind van de schoolperiode en bij tussentijds vertrek van kinderen informeert ze de ouders en het vervolgonderwijs over de ontwikkeling van de leerlingen.

Oordeel school ten opzichte van het hierboven geschetste portret

Goed

Toelichting oordeel samenwerking

“Zorg

Om de gezondheid van leerlingen in de gaten te houden, doet het Zaanlands Lyceum jaarlijks in het tweede en vierde leerjaar mee aan het Emovo-onderzoek, dat door de GGD wordt afgenomen. De resultaten hiervan worden binnen de school besproken. Het kan voorkomen dat een leerling meer zorg nodig heeft dan de school kan bieden. Deze hulp kan plaatsvinden terwijl de leerling gewoon het onderwijs op het Zaanlands Lyceum volgt. Het kan echter ook zijn dat de problematiek zo ernstig is dat het onderwijsproces tijdelijk verbroken wordt of buiten schoolverband plaatsvindt. Hiertoe zijn verschillende ingangen:

- via de counselor, de schoolpsycholoog of de zorgcoördinator van de school;
- via de huisarts;
- via Bureau Jeugdzorg (jeugdteams);
- voor hulpverlening die door Bureau Jeugdzorg geïndiceerd wordt;
- via de schoolarts;
- via de commissie van advies (CvA) van het samenwerkingsverband;
- via Veilig Thuis, het advies- en meldpunt kindermishandeling;
- via de leerplichtambtenaar;
- via Matchpoint.

Met al deze partijen wordt goed samengewerkt en vindt regelmatig overleg plaats. Een van de overlegvormen is het zorgadviesteam (ZAT). Dit is een multidisciplinair team, waarin naast de zorgcoördinator, de counselor van de school en de schoolpsycholoog, de leerplichtambtenaar, de schoolarts, jeugdzorg en deskundigen vanuit het samenwerkingsverband vertegenwoordigd zijn. Het ZAT kan gezien worden als het loket voor diagnostiek en advisering en komt zes keer per jaar bij elkaar.

Bij ernstige zorgproblematieken vindt regelmatig een multidisciplinair overleg (MDO) plaats om met ouders afspraken te maken over het vervolg- en/of terugkeertraject.

Verder vindt er regelmatig overleg plaats tussen de zorgcoördinatoren over zaken die de organisatie van de zorg op de scholen binnen Zaanstad betreffen.

Daarnaast onderhoudt het Zaanlands Lyceum relaties met scholen voor speciaal

onderwijs, mocht een leerling het niet halen op het reguliere onderwijs. Hierbij kan gedacht worden aan Bleichrodt, Altra College, Orion College, enzovoort. Ook vindt er regelmatig contact plaats met de onderwijsconsulent of de consulent zieke leerling.

Primair onderwijs

Daarnaast levert de school informatie over de prestaties van de leerlingen aan het primair onderwijs. Er is een goed contact met het primair onderwijs bij de aanname van leerlingen. Er wordt een eenduidig aannamebeleid gehanteerd. Om leerlingen van het primair onderwijs uit te dagen, worden masterclasses aangeboden.

Het Zaanlands Lyceum beschikt over een po-team, dat bestaat uit docenten die de toeleverende basisscholen bezoeken om informatie uit te wisselen.

Vorgezet onderwijs

Informatie uitwisselen en 'leren van elkaar' vindt plaats in het regionale havo/vwo-beraad, waaraan de rectoren van de regionale havo/vwo-scholen deelnemen."

2.7 Praktijkvorming en stage

De voorbereiding, uitvoering en begeleiding van de praktijkvorming/stage is doeltreffend.

Uitwerking

De leerling en de ontvangende organisatie ontvangen tijdig informatie over de inrichting van de praktijkvorming en de eisen die daaraan worden gesteld. De school begeleidt de leerling bij de voorbereiding en bij de keuze van een passende organisatie. De organisatie begeleidt de leerling op de afgesproken wijze. Periodiek vindt er overleg plaats tussen organisatie, school en leerling. De school volgt de voortgang van de leerling en stuurt zo nodig bij.

Oordeel school ten opzichte van het hierboven geschetste portret

Goed

Toelichting oordeel praktijkvorming en stage

“Aangezien er een keuze gemaakt moet worden, is gekozen voor eigen oordeel ‘goed’. Leerlingen van het Zaanlands Lyceum doen geen stage en geen praktijkvorming. Dit onderdeel is dus niet van toepassing.”

2.8 Toetsing en afsluiting

De toetsing en afsluiting verlopen zorgvuldig.

Uitwerking

De school heeft een PTA en examenreglement dat voldoet aan de eisen van de wetgeving. De examinering verloopt volgens PTA en examenreglement.

De school borgt de kwaliteit van haar examens en toetsing. Zij heeft criteria vastgelegd waaraan toetsen en examens moeten voldoen (toetstechnische-, uitvoerings-, afname- en beoordelingseisen). Deze criteria worden ook gebruikt voor de toetsing in andere leerjaren dan het examenjaar. De school evalueert regelmatig met alle leraren of toetsen en examens aan de criteria voldoen en neemt – indien nodig – maatregelen om de kwaliteit te verhogen.

Oordeel school ten opzichte van het hierboven geschetste portret

Goed

Toelichting oordeel toetsing en afsluiting

“De verschillen tussen CE en SE zijn jaar op jaar voor bijna alle vakken gering. Daaruit blijkt de constante kwaliteit van SE-toetsen. Daar waar het verschil onverhoopt groter is, bespreekt de directie dit met de desbetreffende sectie.

In alle klassen wordt gewerkt met gemeenschappelijke toetsen voor alle vakken. Hierdoor zijn docenten gedwongen met elkaar in gesprek te gaan over de inhoud en kwaliteit van de toetsen. Indien in een leerjaar blijkt dat verschillen tussen toetsresultaten van verschillende klassen ver uiteenlopen, gaat de afdelingsleider in gesprek met de betreffende sectie en ondersteunt hij de sectie bij het verbetertraject. Er wordt in een aantal gevallen gebruik gemaakt van gestandaardiseerde toetsen, zoals ERK, Cito, Diataal.”

3. Schoolklimaat

3.1 Veiligheid

Schoolleiding en leraren dragen zorg voor een veilige omgeving voor leerlingen.

Uitwerking

Schoolleiding en leraren dragen zorg voor de veiligheid van de school en haar omgeving voor alle leerlingen. Zij voorkomen pesten, agressie en geweld in elke vorm en treden zo nodig snel en adequaat op. Dit is zichtbaar doordat leerlingen, leraren, schoolleiding en overig personeel respectvol en betrokken met elkaar omgaan. Er is geen sprake van stelselmatige strijdigheid met basiswaarden in de uitingen van leerlingen en leraren.

De leraren leren leerlingen sociale vaardigheden aan en tonen voorbeeldgedrag.

De school heeft daarvoor een veiligheidsbeleid gericht op het voorkomen, registreren, afhandelen en evalueren van incidenten. Het beleid voorziet ook in een regelmatige meting van de veiligheidsbeleving van de leerlingen. De school heeft een functionaris die aanspreekpunt is als het gaat om pesten.

Oordeel school ten opzichte van het hierboven geschetste portret

Goed

Toelichting oordeel veiligheid

“De school voldoet aan de hierboven geschetste kenmerken. In de school zijn twee vertrouwenspersonen aanwezig. Hun namen staan in de schoolgids en op de website. Incidenten komen weinig voor. Indien ze voorkomen, worden ze geregistreerd. Ook hiervoor is een persoon binnen de school aanspreekbaar.

Daarnaast dragen de volgende zaken aan het gevoel van veiligheid bij.

- De school is lid van het landelijke netwerk Gay-Straight Alliance.
- De school beschikt over een counselor.
- De school beschikt over een goede leerlingbegeleiding door mentoren, leerjaarbegeleiders en afdelingsleiders.

Uit de tweejaarlijkse tevredenheidsenquêtes blijkt dat de leerlingen zich bovengemiddeld veilig voelen op het Zaanlands Lyceum.”

De school gebruikt wel of geen instrument om de veiligheid van leerlingen in beeld te brengen

Ja

Indien ja: naam van het instrument dat gebruikt wordt om de veiligheid van leerlingen in beeld te brengen

“De tevredenheidsenquête van B&T, die ook wordt gebruikt voor Scholen op de Kaart.”

De resultaten van de twee meest recente metingen en wanneer deze metingen hebben plaatsgevonden.

“Meting 1

Datum: maart 2012

Resultaten: 8,6

Meting 2

Datum: maart 2014

Resultaten: 8,8.”

3.2 Ondersteunend en stimulerend Schoolklimaat

De school kent een ondersteunend en stimulerend klimaat.

Uitwerking

Er zijn duidelijke regels en een voorspelbaar en betrouwbaar positief klimaat in school waarin afspraken nagekomen worden. Schoolleiding en leraren kennen een focus op persoonlijke ontwikkeling en leren, waarbij alle leerlingen gezien worden en zich betrokken voelen bij de schoolgemeenschap. De binnen- en buitenruimten van de school dragen bij aan een positieve leeromgeving. Voor alle leerlingen is een leraar beschikbaar die hun ontwikkeling volgt en aanspreekpunt is bij hulpvragen ("mentor").

De schoolleiding en de leraren creëren een stimulerend en ambitieus pedagogisch en didactisch klimaat. Er heerst een sfeer binnen de school waarin leerlingen worden uitgedaagd om hun talenten te ontplooien. Leraren herkennen tijdig talent en zijn bereid en in staat om flexibele onderwijsprogramma's en individuele trajecten uit te voeren voor deze leerlingen. Het klimaat is gericht op het leveren van prestaties. Leerlingen waarderen elkaar om goede prestaties. Resultaten van leerlingen die iets extra's doen worden zichtbaar gemaakt.

Oordeel school ten opzichte van het hierboven geschetste portret

Goed

Toelichting oordeel schoolklimaat

"Het leerklimaat op het Zaanlands Lyceum wordt ervaren als positief, ambitieus en veilig.

In de tweejaarlijkse tevredenheidsenquêtes scoren de leerlingen relatief hoog op de stellingen 'De school maakt leren voor leerlingen aantrekkelijk' en 'De sfeer op school is prettig'. Dit geeft aan dat zij het schoolklimaat als aangenaam ervaren. 'Wij hopen dat het Zaanlands Lyceum het tolerante, inspirerende, vrijdenkende, emancipatoire klimaat zal behouden', schreef een van de ouders in die tevredenheidsenquête. Ook uit de BPS-enquête van december 2015 bleek dat ouders en leerlingen het uitgebreide aanbod waarderen.

De inspectie onderschrijft dit oordeel. In het laatste verslag over het Zaanlands Lyceum schrijft de inspectie dat het gunstige schoolklimaat en het uitdagende aanbod de resultaten positief beïnvloeden. Vier bolletjes geeft de inspectie voor de indicator 6.1, 'De school is gericht op het stimuleren van talent'.

De regels zijn samen met de leerlingen geformuleerd in het leerlingenstatuut. Als leerlingen niet zijn afgemeld, maar toch niet in de les aanwezig zijn, wordt naar huis gebeld. Daardoor wordt spijbelen tot een minimum beperkt. Indien de leerling zijn huiswerk niet naar behoren heeft gemaakt, wordt dit in Magister genoteerd. Die gegevens zijn ook voor ouders in te zien.

De school heeft als een van de didactische speerpunten het voorkomen en wegwerken van hiaten. Dit is erop gericht te voorkomen dat leerlingen de lessen niet meer kunnen volgen.

Alle leerlingen hebben een mentor die de ontwikkeling van de individuele leerlingen volgt en tevens de sociale cohesie in de groep bevordert."

4. Kwaliteitszorg en Ambitie

4.1 Doelen, evaluatie en verbetering

Het bestuur en zijn scholen/opleidingen hebben vanuit hun maatschappelijke opdracht doelen geformuleerd, evalueren regelmatig en systematisch de realisatie van die doelen en verbeteren op basis daarvan het onderwijs.

Uitwerking

De school heeft in haar schoolplan de eigen opdrachten voor het onderwijs omschreven. Ook heeft zij aangegeven hoe zij de kwaliteit bewaakt. Dit omvat de voortgang van de ontwikkeling van leerlingen en de afstemming van het onderwijs op de ontwikkeling van leerlingen. Dit veronderstelt dat de school regelmatig evalueert wat de resultaten zijn van haar leerlingen én wat de kwaliteit is van het pedagogisch-didactisch handelen van de leraren zoals de school dat heeft omschreven in het schoolplan. Op basis van de evaluaties neemt de school maatregelen ter verbetering van de kwaliteit.

Het kwaliteitsbeleid heeft in elk geval betrekking op de resultaten, het onderwijsproces, het schoolklimaat en pedagogisch-didactisch klimaat, het veiligheidsbeleid, het personeelsbeleid en het stelsel van kwaliteitszorg.

De school heeft ambitieuze doelen voor zichzelf geformuleerd die passen bij haar maatschappelijke opdracht. Via een cyclisch werkend systeem van kwaliteitszorg evalueert zij alle doelstellingen uit haar schoolplan. Het omvat in ieder geval objectieve evaluaties over het schoolklimaat, het aanbod, het didactisch handelen en de afstemming. Hierbij betreft zij ook de tevredenheid van haar stakeholders. Op basis van deze evaluatie neemt zij planmatig en doelgericht maatregelen ter verbetering.

Oordeel school ten opzichte van het hierboven geschetste portret

Goed

Toelichting oordeel evaluatie en verbetering

“Het schoolplan is helder en ‘smart’ geschreven en is niet een ‘papieren tijger’, maar wordt op de verschillende onderdelen geëvalueerd.

De leerlingvorderingen worden bijgehouden in Magister en zijn onderwerp van gesprek tijdens de leerlingbesprekingen.

Jaarlijks evalueert de directeur de examenresultaten met de betrokkenen.

Minimaal eenmaal per twee jaar wordt een tevredenheidsenquête gehouden onder alle stakeholders. Op grond daarvan worden verbeterpunten geformuleerd, wanneer er items zijn waar de school absoluut of relatief laag op scoort.

Met docenten worden jaarlijks POP- en/of functionerings- en/of beoordelingsgesprekken gevoerd. Docenten nemen in het kader van die gesprekkencyclus, maar ook uit eigen beweging leerlingenuêtes af. Er wordt op alle niveaus gewerkt aan verbetering.”

Tevredenheidsonderzoeken die recent (2014-2016) zijn uitgevoerd op de school

Medewerkerstevredenheid	Ja
Oudertevredenheid	Ja
Leerlingtevredenheid	Ja

Jaar van afname, aantal respondenten en de gemiddelde scores (in cijfers) van de laatst afgenomen onderzoeken

	Jaar	Aantal respondenten	Gemiddelde van de school	Landelijke benchmark
Medewerkerstevredenheid	2014	97	3.6	3.3
Oudertevredenheid	2014	362	3.3	3.2
Leerlingtevredenheid	2014	945	3.1	2.9

4.2 Structuur en Cultuur

Het bestuur en zijn scholen/opleidingen hebben een heldere organisatie- en beslissingsstructuur, kennen een professionele kwaliteitscultuur en functioneren transparant en integer.

Uitwerking

Er is sprake van een effectieve sturing binnen de school waarbij iedereen weet waarvoor hij verantwoordelijk is. De schoolleiding en de leraren werken gezamenlijk aan een voortdurende verbetering van hun professionaliteit. De bekwaamheid van het personeel wordt onderhouden, rekening houdend met gestelde bekwaamheidseisen en beroepsprofielen en behaalde resultaten bij de leerlingen.

Het beleid van de school om haar visie op de onderwijskwaliteit en ambities te realiseren is breed gedragen. Er is een grote bereidheid om gezamenlijk het onderwijs te verbeteren. De schoolleiding vertoont onderwijskundig leiderschap en kwaliteitsbewustzijn. Leraren en andere betrokkenen bij de opleiding werken resultaatgericht, zijn aanspreekbaar op gemaakte afspraken en zijn zich bewust van de effecten van hun handelen op de onderwijskwaliteit en op de ontwikkeling van de leerlingen.

De school werkt vanuit een transparante en integere cultuur waarin sprake is van zichtbaar zorgvuldig handelen. Externe belanghebbenden ervaren dit ook zo.

Er wordt gehandeld vanuit een duidelijke verantwoordelijkheidsverdeling.

Oordeel school ten opzichte van het hierboven geschetste portret

Voldoende

Toelichting oordeel structuur en cultuur

“De structuur is helder. Het onderwijskundig leiderschap wordt bewust gedeeld met de professionals die voor de klas staan. Dit zorgt voor een grote betrokkenheid van het team.”

4.3 Verantwoording en Dialoog

Het bestuur en zijn scholen/opleidingen leggen intern en extern toegankelijk en betrouwbaar verantwoording af over doelen en resultaten en voeren daarover actief een dialoog.

Uitwerking

De school rapporteert regelmatig (in ieder geval in de schoolgids en het jaarverslag) over haar doelen en onderwijsprestaties en onderwijskundige ontwikkelingen. Zij rapporteert over de bevindingen voortkomend uit het stelsel van kwaliteitszorg en over de getroffen verbetermaatregelen.

De school betreft interne en externe belanghebbenden bij de ontwikkeling van haar beleid, en bespreekt regelmatig haar ambities en de resultaten die ze behaalt. De school stimuleert deze partijen betrokkenheid en inzet te tonen bij het realiseren van haar ambities en doelen. Daarnaast staat de school open voor wensen en voorstellen van interne en externe belanghebbenden en neemt zij deze aantoonbaar serieus.

Oordeel school ten opzichte van het hierboven geschetste portret

Voldoende

Toelichting oordeel verantwoording en dialoog

“Het Zaanlands Lyceum voldoet aan de hierboven genoemde eisen, maar zou de dialoog uit kunnen breiden.”

Inspectie van het Onderwijs

Postbus 2730, 3500 GS Utrecht
t-algemeen 088 6696000
T-LOKET 088 6696060

E-mail: excellentescholen@onderwijsinspectie.nl
www.excellentescholen.nl

